

Handläggare
Anders Johnson
08-508 265 03**Till**
Kommunstyrelsen
Rotel IX

Betänkande Havet och människan (SOU 2020:83). Svar på remiss

Remissen

Stockholms Stad har fått den statliga utredningen ”Havet och människan (SOU 2020:83) på remiss från Miljödepartementet. Exploateringsnämnden ombeds att svara på remissen med svarstid t.o.m. 2021-04-20. Eftersom svarstiden är kort lämnar exploateringskontoret ett kontorsyttrande direkt till Kommunstyrelsen.

Betänkandet är en mycket omfattande utredning som är skriven av den s.k. Miljömålsberedningen som haft i uppdrag att föreslå en strategi för förstärkt åtgärdsarbete för bevarande och hållbart nyttjande av hav och marina resurser. Strategin är tänkt att skapa bättre förutsättningar för att nå miljökvalitetsmålen Hav i balans samt levande kust och skärgård och Ingen övergödning.

Bl.a. föreslås en ny Havsmiljölag, två nya etappmål om återföring av växtnäringsämnen och marint områdesskydd samt ändringar i myndigheters ansvar och beslutsfattande. Dessutom föreslås att Länsstyrelserna får en samordnande roll i havs- och vattenmiljöarbetet och att kommunernas planeringsansvar för kustvattenområdet stärks.

För att stärka kommunernas havsmiljöarbete och förtydliga deras ansvar lägger Miljömålsberedningen förslag som berör översiktsplanering, detaljplanering och strandskydd som är tre viktiga rättsliga verktyg som kommunen förfogar över.

Miljömålsberedningen föreslår att kommunernas planeringsansvar för kustvattenområdena specificeras i 3 kap. 5 § plan- och bygglagen, så att kommunerna, också med hjälp av kunskapsunderlaget och samordningsstödet från länsstyrelserna, kan arbeta med ett helhetsperspektiv från utsjö till land i den fysiska planeringen. Miljömålsberedningen bedömer i detta sammanhang att det kan vara lämpligt med riktade satsningar för

Exploateringskontoret
Miljö och teknikFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Växel 08-508 276 00
alexandra.bercoff@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

att förstärka kommunernas kapacitet att genomföra översiktsplanering eller fördjupade översiktsplaner för kustvattenområdena och de aktiviteter som påverkar kustvattnets miljöstatus.

Miljömålsberedningen föreslår att kommunernas möjlighet att bestämma skyddsåtgärder i detaljplanen utöver markförorening även ska omfatta förorening av hav och vatten. Kommunen ska även få bestämma skyddsåtgärder för att motverka negativ påverkan på havs- och vattenmiljön. Kommunen får också bestämma att lov eller startbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning endast får ges under förutsättning att markens lämplighet för bebyggande har säkerställts genom att en mark-, havs-, eller vattenförorening har avhjälpits eller en skydds- eller säkerhetsåtgärd har vidtagits på tomten. Förslaget föranleder ändringar i 4 kap. 12 och 14 §§ plan- och bygglagen.

Miljömålsberedningen föreslår att strandskyddets syfte om bevarande av goda livsvillkor för djur och växtlivet i vatten förtydligas så att det framgår att det också innebär att nå god miljöstatus enligt havsmiljöförordningen och god ekologisk och kemisk status enligt vattenförvaltningsförordningen. Regeländringen ska bidra till att minska problemet med exploatering i särskilt känsliga grunda kustområden. Förslaget påverkar kommunerna som har huvudansvaret för att pröva frågor om upphävande av och dispens från strandskyddet.

Miljömålsberedningen föreslår ett nytt etappmål som innebär att till 2030 ska det marina områdesskyddet utformas så att bl.a. minst 30 procent av Sveriges territorialvatten och ekonomiska zon ska vara skyddat och att de skyddade områdena ska bilda ett representativt, ekologiskt sammanhängande samt funktionellt nätverk. Förslaget om ett nytt etappmål för marint områdesskydd riktas inte direkt mot kommuner, men åtgärder för att nå målet, dvs. de enskilda besluten om skyddade områden, kan påverka kommunerna. Förslaget medför inga inskränkningar i det kommunala självstyret men kan påverka en kommuns möjligheter att peka ut områden för ny exploatering i den fysiska planeringen eller meddela bygglov.

Exploateringskontorets synpunkter

Stora delar av betänkandet berör inte exploateringsnämndens verksamhetsområde, vilket gör att kontorets yttrande begränsas till några få synpunkter.

Exploateringskontoret ser positivt på att det tas fram en strategi för att förstärka åtgärdsarbetet med att förbättra vattenkvalitén i våra hav. Exploateringskontoret arbetar aktivt med rening av dagvatten i stadens exploateringsprojekt. I Stockholms stad pågår dessutom ett stort arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för att precisera de åtgärder som krävs för att uppnå god vattenstatus i respektive vattenförekomst.

Exploateringskontoret upplever att det idag är en obalans i genomförandet av åtgärder för att minska läckage av näringsämnen till våra vatten. Det är ett oproportionerligt stort fokus på att vidta åtgärder med avseende på dagvatten. Eftersom jordbruket står för en stor del av övergödningen av våra hav och det råder ett stort genomförandeunderskott i den sektorn tycker exploateringskontoret att Miljömålsberedningens förslag att Jordbruksverket ska ta över miljömålsansvaret för Ingen övergödning är bra. På så sätt kommer Jordbruksverket förhoppningsvis ta ett större ansvar för att säkerställa genomförandet av lämpliga åtgärder.

Exploateringskontoret har inga synpunkter på förslaget att kommunernas planeringsansvar för kustvattenområden specificeras i plan- och bygglagen, så att kommunerna kan arbeta med ett större helhetsperspektiv i den fysiska planeringen. Kontoret tycker dock att det bör tillföras statliga resurser för att förstärka kommunernas kapacitet att genomföra denna bredare översiktsplanering.

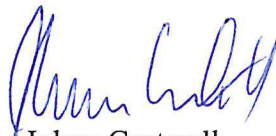
Exploateringskontoret är positivt till förslaget att kommunernas möjlighet att bestämma skyddsåtgärder i detaljplanen även ska omfatta förorening av hav och vatten. Kontoret konstaterar att förslaget ger kommunerna samma möjligheter som de har i dag när det gäller mark att även bestämma skyddsåtgärder för att motverka förorening i havs- och vattenmiljön. Det innebär att kommunernas bestämmanderätt ökar i förhållande till fastighetsägarna.

Exploateringskontoret kan konstatera att förslaget att strandskyddets syfte förtydligas, kan leda till att kommunerna

kommer att tillåta färre strandskyddsdispenser. Kontoret bedömer också att det kan försvåra möjligheten att t.ex. bygga bryggor och strandpromenader, vilket kan påverka stadens stadsplanering.

Exploateringskontoret bedömer att förslaget om ett nytt etappmål för marint områdesskydd inte kommer att påverka Stockholms stad i någon större utsträckning eftersom det inte är så troligt att det inrättas ett statligt marint naturreservat i Stockholm.

Slut

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef